

Sense redundància

El CCCB continua indagant la relació entre artistes i ciutats. Una relació que sempre ofereix sorpreses, obre perspectives, genera respostes. A vegades, aquesta relació és molt explícita, molt directa, com al Berlín de Georges Grosz, on l'artista componia el retaule dels personatges socials, les fantasies col·lectives i les imposicions ideològiques sobre les quals ballaven triomfalment el bel·licisme i el nazisme. Altres vegades sembla que la relació ha de ser poc significativa, poc reveladora, per massa complaent i homogènia. És el cas de Canaletto i Venècia: a primer cop d'ull, simple redundància.

Però, no és pas així. Canaletto no retrata Venècia, no és cap fotògraf notari d'aquella ciutat: se la inventa. Damunt de la Venècia per ell viscuda, construeix una ciutat –en un cert sentit, una ciutat ideal– que, amb el decurs del temps, s'ha acabat confonent, dins l'imaginari col·lectiu, amb la Venècia real. Per a la percepció comuna Venècia i Canaletto són una mateixa cosa. S'ha arribat a entendre Canaletto com un pioner de la publicitat, un propagandista de la ciutat de Venècia. En realitat, Canaletto pintava una altra Venècia, la seva. El poder de la creació ha fet el miratge: ningú no s'havia parat a distingir una Venècia de l'altra, tothom donava per descomptat que eren una mateixa cosa. El poder de Canaletto rau en el fet que la seva Venècia és tan forta –i alhora tan versemblant– que ha esdevingut una icona de la Venècia real. La millor proposta publicitària imaginada. El terreny entre allò que és ideal i allò que és real, entre allò que és imaginat i allò que és viscut, entre allò que és pensat i allò que és construït té uns límits imprecisos. En aquest sentit, l'obra de Canaletto també té relació amb la contemporaneïtat. Sobre aquesta tesi, desenvolupada pel professor André Corboz, han construït l'exposició els professors Dario Succi i Annalia Delneri. Després de visitar «Canaletto. Una Venècia imaginària», quan tornem a Venècia la veurem d'una altra manera. Potser més bé.

Aquesta exposició ens ofereix l'oportunitat de continuar la col·laboració amb el Museu Thyssen-Bornemisza. Nosaltres vam acollir l'exposició «George Grosz, els anys de Berlín», que ells havien produït i liderat; ara ells acullen aquesta exposició, produïda per nosaltres. La sèrie continuarà.